

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อก.๐๓๐๑/๔๑๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมทรัพยากรธรณียุติว่า ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ.๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ.๒๕๐๙ กำหนดว่าราคาตะกั่วที่มีโคลัมเบียมเพนตอกไซด์หรือตันตาลัมเพนตอกไซด์ หรือทั้งสองชนิดรวมกัน ให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งเมตริกตัน โดยถือราคาตลาดของแร่แทนทาลาไลต์ที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบครึ่งครั้งสุดท้ายก่อนในลอนดอน ประเทศอังกฤษ โดยมีหลักเกณฑ์ว่า สำหรับตะกั่วที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ไม่เกินร้อยละห้า ให้คิดราคาที่ร้อยละห้า ถ้ามีตันตาลัมเพนตอกไซด์เกินร้อยละห้าแต่ไม่เกินร้อยละแปด ให้คิดราคาที่ร้อยละแปด ถ้ามีตันตาลัมเพนตอกไซด์เกินร้อยละแปดขึ้นไป ให้คิดราคาที่ร้อยละสิบสาม จากหลักเกณฑ์ในกฎกระทรวงดังกล่าว กรมทรัพยากรธรณีได้คำนวณราคาประกาศของตะกั่วที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ที่ร้อยละห้า ที่ร้อยละแปด และที่ร้อยละสิบสาม โดยใช้หลักเกณฑ์ตามบัญญัติไตรยางค์เทียบอัตราส่วนของราคาแร่แทนทาลาไลต์ที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบโดยมิได้หักค่าถลุงให้

หลังจากที่ได้คำนวณราคาและประกาศราคาไปแล้ว มีผู้ซื้อขายตะกั่วร้องเรียนว่า กรมทรัพยากรธรณีประกาศราคาสูงกว่าราคาซื้อขายกันตามความเป็นจริงมาก และอ้างว่า ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ ดังกล่าวข้างต้น มิได้กำหนดว่าการหาราคาตันตาลัมเพนตอกไซด์จะต้องใช้หลักเกณฑ์ตามบัญญัติไตรยางค์เทียบอัตราส่วนจากราคาแร่แทนทาลาไลต์ที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบโดยตรงมาเป็นราคาประกาศ เพียงแต่กำหนดราคาแร่แทนทาลาไลต์ที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบไว้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณเท่านั้น เพราะราคาซื้อขายตะกั่วที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์โดยทั่วไปนั้น ผู้ซื้อจะรับซื้อในราคาที่หักค่าถลุงออกแล้ว ดังนั้น การคิดราคาประกาศจึงต้องหักค่าถลุงออกจากราคาตะกั่วที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบก่อน แล้วจึงนำราคานั้นมาหาราคาประกาศของตะกั่วที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ที่ร้อยละห้า ที่ร้อยละแปด และที่ร้อยละสิบสาม

กรมทรัพยากรธรณีพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามธรรมเนียมการซื้อขายตะกั่วที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์โดยทั่วไปผู้ซื้อจะรับซื้อในราคาที่หักค่าถลุงออกเสียก่อน และการคำนวณหาราคาประกาศตามหลักเกณฑ์ที่ผู้ร้องเรียนเสนอถือราคาตลาดของแร่แทนทาลาไลต์ที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบเป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคาประกาศเช่นกัน จึงเห็นว่า การคำนวณราคาประกาศของตะกั่วที่มีตันตาลัมเพนตอกไซด์ที่ร้อยละห้า ที่ร้อยละแปด และที่ร้อยละสิบสาม โดยคำนึงถึงค่าถลุงที่ควรหักให้ด้วย แล้วจึงคำนวณหาราคาประกาศของตะกั่วที่มีตัน

ตาลัมเพนตอกไซด์ที่ร้อยละห้า ที่ร้อยละแปด และที่ร้อยละสิบสาม ย่อมอยู่ภายในขอบเขตตามที่ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ กำหนดไว้ แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย หากการวินิจฉัยไม่ ถูกต้องย่อมเกิดความเสียหายแก่รัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า ความเห็นของกรมทรัพยากรธรณีในการคำนวณราคาประกาศตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ โดยคำนึงถึงค่าถลุงที่ควรหักให้ด้วย แล้วจึงคำนวณหาราคาประกาศของตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ที่ร้อยละห้า ที่ร้อยละแปด และที่ร้อยละสิบสาม จะอยู่ในขอบเขตที่ทำได้ตาม กฎกระทรวงดังกล่าวหรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวและบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมทรัพยากรธรณี) แล้วเห็นว่า ปัญหาที่หารือมาเป็นปัญหาวิธีการกำหนดราคาตลาดของตะกรันที่มีโคลัมเบียเพนตอกไซด์หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกัน ซึ่งหลักเกณฑ์การคำนวณราคาตะกรันดังกล่าวนี้ได้กำหนดไว้ใน (๓ จัตวา) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๑๔) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ.๒๕๒๒) ดังนี้

“(๓ จัตวา) ตะกรันที่มีโคลัมเบียเพนตอกไซด์ หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกัน

(ก) ราคาตะกรันที่มีโคลัมเบียเพนตอกไซด์หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกัน ให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งเมตริกตัน โดยให้ถือราคาตลาดของแร่แทนทาลัมที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบครึ่งครั้งสุดท้ายที่ซื้อขายกันในนครลอนดอน ประเทศอังกฤษ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) สำหรับตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ไม่เกินร้อยละห้าให้คิดราคาที่ร้อยละห้า

(๒) สำหรับตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์เกินร้อยละห้าแต่ไม่เกินร้อยละแปดให้คิดราคาที่ร้อยละแปด

(๓) สำหรับตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์เกินร้อยละแปดขึ้นไปให้คิดราคาที่ร้อยละสิบสาม

(ข) เมื่อใดราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากราคาที่ได้ประกาศครั้งสุดท้ายเกินที่ร้อยละบาทต่อหนึ่งเมตริกตัน ให้ประกาศใหม่”

จากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการคำนวณราคาตะกรันที่มีโคลัมเบียเพนตอกไซด์หรือต้นตาลัมเพนตอกไซด์หรือทั้งสองชนิดรวมกันนั้น กฎหมายให้ประกาศเป็นราคาต่อหนึ่งเมตริกตัน โดยให้ถือราคาตลาดของแร่แทนทาลัมที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละสามสิบครึ่งครั้งสุดท้ายที่ซื้อขายกันในนครลอนดอน ประเทศอังกฤษเป็นเกณฑ์คำนวณ ดังนั้น ในการคำนวณราคาประกาศของตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ร้อยละห้า ร้อยละแปด หรือร้อยละสิบสามก็ต้องคำนวณโดยถือราคาแร่ที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ในแร่ร้อยละ

สามสิบตามราคาซื้อขายกันที่นครลอนดอนเป็นเกณฑ์ แล้วเทียบหาว่า ถ้าในกรณีที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ร้อยละห้า ร้อยละแปด หรือร้อยละสิบสาม ราคาจะเป็นเท่าใด ซึ่งตามหลักทั่วไปการคำนวณหาราคาดังกล่าวจะต้องใช้วิธีเทียบส่วนโดยใช้หลักเกณฑ์ตามบัญญัติไตรยางค์ นอกจากนี้กฎกระทรวงฉบับนี้กำหนดเพียงว่าให้ถือราคาตลาดของแร่แทนทาลัมเพนตอกไซด์ร้อยละสามสิบอันเป็นราคาประกาศที่นครลอนดอนมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ โดยมีได้กำหนดให้มีการหักค่าถลุงออกจากราคาที่ถือเป็นเกณฑ์คำนวณก่อนจะนำมาคำนวณหาราคาตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ร้อยละห้า ร้อยละแปด และร้อยละสิบสามแต่อย่างใด แม้ว่าธรรมเนียมการซื้อขายตะกรันในตลาดโดยทั่วไปผู้ซื้อจะรับซื้อตะกรันในราคาที่หักค่าถลุงออกเสียก่อน แต่เมื่อมีได้กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคาไว้ในกฎหมายให้หักค่าถลุงออกจากราคาที่ถือเป็นเกณฑ์ก่อนนำมาคำนวณหาราคาตลาดของตะกรันที่มีต้นตาลัมเพนตอกไซด์ในอัตราส่วนลดหลั่นลงมาได้ ฉะนั้นการคำนวณหาราคาประกาศของตะกรันโดยวิธีการที่ให้มีการหักค่าถลุงออกก่อน จึงไม่อยู่ในขอบเขตที่จะทำได้ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ.๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติพิกัตอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ.๒๕๐๙

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๒๓